

TC-voorzitter Arnold den Dekker vertelt hoe VA-keur omgaat met het keuren van accugereedschap.

VA-keur keurt inmiddels met bijna 1.000 keurmeesters machines, werktuigen en (accu)gereedschap

Het keuren van accugereedschap

De VA-keur maakt een *one step go* voor het uitvoeren van onderhoud en verplichte periodieke veiligheidskeuringen mogelijk. Ook accuhandgereedschap voor professioneel gebruik moet deze keuring ondergaan. Professionals in onze branche besparen zich kostbare tijd en moeite door hiervoor een bedrijf in te schakelen, dat bij Fedecom aangesloten is en daarnaast VA-keur-gecertificeerd is.

Auteur: Broer de Boer

Kent u de vuistregel dat *alle arbeidsmiddelen met een snoer* NEN 3140-gekeurd moeten zijn? Dat roept de vraag op of dat ook voor accugereedschap geldt. In bepalingen in het Arbo-besluit worden alle op de arbeidsplaats gebruikte machines, apparaten, transportmiddelen en gereedschappen als arbeidsmiddel aangemerkt. Zelfs bij normaal gebruik kunnen deze middelen slijtage vertonen en dat kan tot gevaarlijke situaties leiden. Dat risico moet beperkt worden. Daarom zijn alle werkgevers verplicht om ook arbeidsmiddelen met een accu te keuren. Bovendien moeten ze desgevraagd de bewijsstukken hiervan kunnen tonen aan de toezichthouder.

Fedecom

Arnold den Dekker beantwoordt enkele vragen over hoe VA-keur, onderdeel van Fedecom, omgaat met het keuren van accugereedschap. Den Dekker runt een mechanisatiebedrijf in Werkendam, dat VA-keur-gecertificeerd is. Hij steekt veel van zijn – vrije – tijd in het voorzit-

terschap van de technische commissie van dit keuringsorgaan. Voor velen zijn Den Dekker en deze commissie een waardevolle vraagbaak als het gaat om regels en keuringen in de industrie, landbouw en tuin- en parkmechanisatie.

V: Welk accugereedschap keurt VA-keur eigenlijk?

A: Wij keuren uitsluitend machines die op de markt zijn gebracht. Typegoedkeuringen doen wij niet; dat is de verantwoordelijkheid van de fabrikant en/of importeur. Zij dragen met de CE-keur alleen uit dat het accugereedschap veilig is en aan de Machinerichtlijn en de NEN-normen voldoet. Deze normen verschillen per type machine. Wij keuren volgens door ons zelf vastgestelde keurlijsten. Die zijn afgeleid van NEN3140+A3:2019, de Arbeids- en de Machinerichtlijn en de eventuele NEN-normen van de machine.

V: Hoe werkt een keurmeester?

A: Het keuren gebeurt meestal bij klanten

van VA-gecertificeerde bedrijven. Je herkent die bedrijven aan het logo dat ze voeren. Klanten kunnen hun gereedschap ook naar één van de circa 270 VA-keurbedrijven brengen. Accumachines worden altijd compleet visueel geïnspecteerd, dus draaiende en bewegende delen, afschermingen, de montage en de aansluiting van de batterij. De keurmeester laat de machine ook proefdraaien. De knelpunten zitten veelal in de afschermingen, de behuizing en de bewegende delen. Na inspectie op gebreken, bijvoorbeeld aan het omhulsel van de voedingskabel, kijkt de inspecteur of de machine al in het keurprogramma is ingevoerd. Is dat niet het geval, dan neemt hij de relevante gegevens van de machine op in het keursysteem. Een al eerder gekeurde machine van een bedrijf is daardoor gemakkelijk te vinden op basis van het sticker- of ID-nummer, merk of type.

V: Waarin verschillen accu's voor handgereedschap, E-kruiwagens en vorkheftrucks?

A: Tot 110 volt gelijkspanning praat je in deze sector over veilige spanningen. Maar er zijn ook elektrisch/hydraulische graafmachines en shovels. Die werken met spanningen tot 600 volt. Qua veiligheid voor onze keurmeesters zijn die keuringen van een totaal andere orde. Ook daar oriënteren we ons op. Hierbij spelen het batterijgewicht en het spanningsloos stellen ervan een belangrijke rol.

V: Wat valt er te meten aan accu's van accugereedschap?

A: Eigenlijk niet veel. We controleren of de spanning en de stroomsterkte van de accu volgens de specificaties in orde zijn, en of er geen

beschadigingen zijn. In grote accublokken van vorkheftrucks en dergelijke kan sluiting in de cellen optreden. Dit beïnvloedt de capaciteit, maar ook het explosiegevaar van de batterij.

V: Dus acculaders controleren jullie ook goed?

A: Uiteraard! Deze meten we door en daarbij volgen we dezelfde werkwijze als bij grotere elektrische machines. De acculader met batterij kun je daarbij geheel volgens NEN 3140 keuren. Dat geldt voor zowel de visuele inspectie als het doormeten. In combinatie met het gereedschap kijken we bij de visuele inspectie naar de behuizing, scherpe delen en daarbij verplichte beveiliging, afschermkappen, handgrepen. Bij de beproeving beoordelen we of het apparaat mét accu naar behoren werkt, en bijvoorbeeld niet extreem trilt, warmteontwikkeling heeft of ongewenste geluiden voortbrengt.

V: Gebeurt het opladen in het algemeen veilig? We treffen weleens een wirwar van snoeren aan.

A: Veel bedrijven nemen het wat dat betreft inderdaad nog niet zo nauw. Toch gelden er voor laadapparatuur wel degelijk speciale regels. Dat betreft bijvoorbeeld de ondergrond waarop een lader hoort te staan. Deze eisen zijn verwoord in NPR 3299:2019 en hebben betrekking op ventilatie, explosiepreventie, milieu, gezondheidsrisico's en de inrichting van de ruimte. Aangezien het aandeel accugereedschap groeit, neemt ook de hoeveelheid en de variatie in laadapparatuur toe. Dit is een onderwerp dat in de verplichte risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) moet worden belicht (zie kader).

ZERO-EMISSION

Risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E)

Feitelijk brengt werken met accuhandgereedschappen dezelfde algemene risico's met zich mee als met elektrisch handgereedschap: elektrocutiegevaar, de kracht (Nm), brandwonden door het overslaan van vonken. Daarnaast kunnen vonken explosieve mengsels ontsteken. Om deze reden mag men niet overal elektrisch gereedschap gebruiken. Een oplader met accu mag absoluut niet op een houten werkbank staan. Met name in ruimten waar explosieve mengsels kunnen ontstaan of in heel vochtige ruimten levert het werken met elektrisch hand- of accugereedschap gevaren op. Bedrijven zijn verplicht de risico's op de werkplek te inventariseren met een risico-inventarisatie en -evaluatie. Brengt de situatie onaanvaardbare risico's met zich mee, dan moet het bedrijf in een plan van aanpak duidelijke richtlijnen en afspraken noteren. Die zijn erop gericht de risico's te beperken en te beheersen. Deze afspraken moeten terugkomen in de werkinstructies en de werkvergunningen.

V: Wat heb je eraan om je accugereedschappen te laten keuren?

A: Het is verplicht om elektrisch handgereedschap dat je professioneel, dus bedrijfsmatig gebruikt, minimaal eenmaal per jaar te laten keuren door een deskundige natuurlijke persoon, rechtspersoon of instelling. Dat geldt voor elektrisch handgereedschap met een acculader eveneens. Door de keuring extern te laten uitvoeren, mag je verwachten dat een ervaren keurmeester met specifieke kennis van je machines die nakijkt. Zo houd je een veilig machinepark waarop je op kunt vertrouwen. Elk keurbedrijf kent zijn eigen tarieven. Prijsafspraken zijn namelijk volgens het Europees recht verboden. Onze 270 VA-keur-gecertificeerde bedrijven factureren meestal per genummerde sticker, op basis van een uurprijs of een all-in uurprijs inclusief keuring.

V: Wat is er te vertellen over brandgevaar?

A: Accu's en acculaders worden vaak in verband gebracht met spontane ontbranding en explosies. Een jaarlijkse inspectie kan de kans hierop verlagen. Er zijn ook accukluisen op de markt, waarmee de gevolgen van brandende of exploderende accu's verminderd worden. De VA-keurmeesters komen deze steeds vaker

Een lithiumionkuis met acculaders. VA-keur gaat binnenkort werken aan een specifieke VA-keurlijst hiervoor.

‘De VCA-norm sluit net iets minder goed aan bij de dagelijkse praktijk’

tegen bij bedrijven. Momenteel keuren we die accukluizen nog niet, maar waarschijnlijk gaan we wel werken aan een specifieke VA-keurlijst hiervoor. De wettelijk eisen zijn verwoord in NPR 3299:2019. Voor de keurmeester is zo'n jaarlijks contactmoment van belang om voorlichting te geven over de risico's, de gevolgen en bovenal het voorkomen van ontbranding en explosies.

V: Keuren jullie keurmeesters bijvoorbeeld ook elektrisch aangedreven maaiboten?

A: Jazeker, en vele andere elektrisch werkende voertuigen. Ook voor materieel waarmee aannemers vaarwegen onderhouden, hebben we specifieke keurlijsten ontworpen. Daar staan dan weer andere keurpunten op dan bijvoorbeeld voor accuhandgereedschap.

V: Hoe ziet de VA-keur als organisatie eruit?

A: Momenteel zijn er circa 270 bedrijven (inclusief filialen) die gecertificeerd zijn, met in totaal 1.000 keurmeesters. De bedrijven worden zelf

gecertificeerd volgens de VA-keur-richtlijn. Deze norm is een meer branchegerichte afspiegeling van de VCA-norm. De VCA-norm sluit net iets minder goed aan bij de dagelijkse praktijk van veel mechanisatiebedrijven. De gedachte achter onze bedrijfs-certificeringseis is dat je als bedrijf je eigen veiligheid ook aantoonbaar op orde moet hebben, als je voor andere bedrijven iets keurt of inspecteert. In de VA-keur-richtlijn zit tevens besloten dat alle keurmeesters moeten beschikken over een persoonsgebonden VCA-diploma.

V: Hoe word je keurmeester? Moeten keurmeesters hun kennis regelmatig bijspijkeren?

A: Zodra iemand de opleiding van VA-keur heeft gevolgd, mag hij keuringen uitvoeren. Er zijn momenteel drie verschillende opleidingen mogelijk onder VA-keur. Daarna volgt om de vier jaar een opfriscursus per opleiding. Een VA-keur-gecertificeerde werkgever geeft aan welke werkervaring een keurmeester heeft en welke keurlijsten hij dan kan en mag gebruiken. Bij ongeveer 1,7 procent (in 2020, red.) van alle uitgevoerde keuringen nemen we een steekproef. Deze laten we uitvoeren door HHC/DRS. Doordat een deskundige externe partij dit doet, is er sprake van een onafhankelijke borging van de keuringen. Het kan gebeuren dat een steekproef negatief uitvalt voor de keurmeester. Dan beoordeelt onze technische commissie deze. Bij een terechte afkeuring kan de keurmeester een sanctie verwachten. Die kan onder meer bestaan uit een extra steekproef binnen een bepaalde tijd, bijvoorbeeld twee maanden.

V: Wat heeft VA-keur te bieden voor opdrachtnemers in 'stad en groen'?

A: Dat wil ik graag puntsgewijs benoemen. Het gaat om:

- periodieke veiligheidskeuringen,
- objectieve keuring volgens de hoogste kwaliteitsnormen,
- ervaren en deskundige keurmeesters,
- een keursysteem met ingebouwde controles,
- de zekerheid van een solide keurbedrijf, en
- keuring van alle merken door het hele land.

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!